

CHINA KAN INLOGGEN

MAAR ZAL PLOTSELINGE ONLINE-VRIJHEID LANG DUREN?

ZOP, 25 augustus 1995

Chinese computerbezitters hebben sinds april dit jaar via de provider ChinaNet toegang tot Internet. Naast het ChinaNet van het Ministerie van Post en Telecommunicatie, MPT, waarbij gebruikers voor 70 dollar veertig uur per maand mogen surfen, is de Staats Onderwijs Commissie bezig met CERNET (Chinese Education and Research Network) dat binnenkort alle Chinese onderwijsinstellingen aan met het Internet in verbinding moet stellen. Maar ondanks deze ontwikkelingen is vrezen de autoriteiten de uitwassen van het Internet en nemen hun maatregelen.

(Door Jan van der Made)

BEIJING (ZOP) "Als je een buitenlandse reis maakt moet je door de douane. Met Internet is dat precies zo", aldus Wu Jichuan, minister van het MPT. Regel 1 van het aanvraagformulier voor ChinaNet: "Het is verboden ChinaNet te gebruiken voor illegale overdracht van informatie". "Elk land heeft zijn wetten", licht Ma Zhongjian, ingenieur van het Beijing Telegraph Office toe. Maar wat er precies met "Regel 1" wordt bedoeld weet hij ook niet. "Je mag de veiligheid van de staat niet in gevaar brengen, denk ik", zegt hij schaaftig.

Zijn kantoor heeft in twee maanden tijd 800 inschrijvingen ontvangen en iedere dag "vliegen de inschrijfformulieren de deur uit". De meeste gebruikers (5000 Internet accounts op dit moment) zijn academici. Privé-gebruikers zijn er nog maar weinig vanwege de relatief hoge kosten. Een gemiddeld salaris in Beijing ligt rond de 200 gulden. "Op dit moment is er nog maar een kleine minderheid die zijn eigen computer kan betalen", aldus Fan Guanghui van het maandblad *Computer Fan*. Je het ook nog eens een snelle, en dus dure modem nodig. En dan zijn er de kosten van 110 gulden per maand, meer dan de helft van een gemiddeld salaris.

NIEUWSGROEPEN

Zijn de kosten geen obstakel, dan wordt de Chinese internetgebruiker rijkelijk beloond, mits hij Engels kent. Hij komt dan op de ChinaNet homepage (<http://www.bta.net.cn>) en kan zo verder surfen naar verschillende "nieuwsgroepen". In de *San1 Jiao3 Di4* ("Driehoek", de cijfers staan voor de tonen van de Chinese karakters) is er een felle discussie gaande over Harry Wu, de mensenrechtenactivist die afgelopen donderdag uit China werd gezet nadat hij wegens spionage was veroordeeld. De "Driehoek" is een verwijzing naar een plek in de Universiteit van Beijing waar studenten protestposters oplakten rond de democratiebewegingen van 1979 en 1989. "Harry Wu is geen misdadiger" wordt er betoogd door een naamloze netsurfer. "Dat is hij wel", zegt een ander, die vindt dat Harry de "Chinese wetten heeft overtreden". "Wie is Harry Wu in godsnaam?" vraagt een derde.

Discussies tussen Chinese internetgebruikers en dissidenten in Amerika lijken plotseling geen barrières meer te hebben. Nieuwsgroepen die China als onderwerp hebben zijn na het bloedbad in Beijing enorm uitgebreid, en controle is nauwelijks mogelijk. Michel Hockx, een Nederlandse onderzoeker die een half jaar op de Universiteit van Beijing onderzoek deed, vermoedt dat het gebruik van Internet op de universiteiten razendsnel zal toenemen. Controle is moeilijk, maar wel zichtbaar, volgens Hockx. "Studenten mogen geen eigen e-mail adres hebben; dat gebeurt per groep, zodat iedereen dus elkaars post kan lezen", aldus de onderzoeker. Maar volgens Fan Guanghui van *Computer Fan* kan controle alleen tijdelijk zijn. "Internet-censoren zouden bepaalde 'nieuwsgroepen' kunnen afsluiten, maar er zijn altijd manieren om daar omheen te gaan. Het zou betekenen dat de censoren voortdurend op alle sites tegelijk moeten zijn, en dat is onmogelijk."

©Jan van der Made